

Zaawansowane uczenie maszynowe: *wykład 2*

Paweł Cichosz

- 1 Uzupełnienie wiedzy ze statystyki i teorii informacji
- 2 Podstawowe wyniki obliczeniowej teorii uczenia się
- 3 Podstawowe algorytmy uczenia się (część 1)
 - Drzewa decyzyjne

Charakterystyka rozkładu atrybutów dyskretnych

Wygładzone prawdopodobieństwo:

$$P_{S,m,p_0}(a = v) = \frac{|S_{a=v}| + mp_0}{|S| + m}$$

wygładzanie Cestnika (m-estymacja)

$$P_{S,l}(a = v) = \frac{|S_{a=v}| + l}{|S| + l|A|}$$

wygładzanie Laplace'a

Entropia:

$$E_S(a) = \sum_{v \in A} -P_S(a = v) \log P_S(a = v)$$

Indeks Giniego:

$$GI_S(a) = 1 - \sum_{v \in A} P_S^2(a = v)$$

Miary zależności atrybutów dyskretnych

Entropia warunkowa:

$$E_S(a_1|a_2) = \sum_{v \in A_2} P_S(a_2 = v) E_{S_{a_2=v}}(a_1)$$

Informacja wzajemna:

$$\begin{aligned} I_S(a_1, a_2) &= \sum_{v_1 \in A_1} \sum_{v_2 \in A_2} P_S(a_1 = v_1, a_2 = v_2) \log \frac{P_S(a_1 = v_1, a_2 = v_2)}{P_S(a_1 = v_1) \cdot P_S(a_2 = v_2)} \\ &= E_S(a_1) - E_S(a_1|a_2) = E_S(a_2) - E_S(a_2|a_1) \end{aligned}$$

Symetryczna niepewność:

$$U_S(a_1, a_2) = \frac{2I_S(a_1, a_2)}{E_S(a_1) + E_S(a_2)}$$

– znormalizowana postać informacji wzajemnej kompensująca wpływ „arności” atrybutów.

- 1 Uzupełnienie wiedzy ze statystyki i teorii informacji
- 2 Podstawowe wyniki obliczeniowej teorii uczenia się
- 3 Podstawowe algorytmy uczenia się (część 1)
 - Drzewa decyzyjne

PAC-uczenie się

PAC (*probably approximately correct*): $P(e_{\Omega,c}(h) \leq \epsilon) \geq 1 - \delta$

Klasa pojęć \mathbb{C} dla dziedzinie X jest PAC-nauczalna za pomocą przestrzeni modeli \mathbb{H} , jeśli

- istnieje algorytm uczenia się używający \mathbb{H} ,
- którego uruchomienie z dostępem do źródła przykładów $EX(\Omega, c)$ oraz z parametrami ϵ i δ ,
- daje w wyniku z prawdopodobieństwem co najmniej $1 - \delta$ model $h \in \mathbb{H}$, dla którego $e_{\Omega,c}(h) \leq \epsilon$,
- dla dowolnego pojęcia $c \in \mathbb{C}$, dowolnego rozkładu prawdopodobieństwa Ω na X oraz dowolnych $0 < \epsilon < 1$ i $0 < \delta < 1$.

PAC-ograniczenia

- Ograniczenia na liczbę przykładów: ile przykładów trenujących wystarczy, aby z prawdopodobieństwem $1 - \delta$ uzyskać model o błędzie rzeczywistym nieprzekraczającym ϵ ?
- Ograniczenia na błąd: jaki poziom błędu rzeczywistego modelu można zagwarantować z prawdopodobieństwem $1 - \delta$, jeśli wykorzystano m przykładów trenujących?

Spójne uczenie się

Algorytm zwraca spójny model (o zerowym błędzie na zbiorze trenującym) albo zawodzi, jeśli takiego modelu nie ma w przestrzeni modeli \mathbb{H} .

$$m \geq \frac{1}{\epsilon} (\ln |\mathbb{H}| + \ln \frac{1}{\delta})$$

$$\epsilon \geq \frac{1}{m} (\ln |\mathbb{H}| + \ln \frac{1}{\delta})$$

- Algorytmy spójne używające skończonej przestrzeni modeli mogą osiągnąć dowolnie mały błąd, mimo podatności na nadmierne dopasowanie (wystarczy odpowiednio wiele przykładów).
- Dla ustalonej liczby przykładów można określić, na jak niski poziom błędu rzeczywistego można liczyć.

Agnostyczne uczenie się

Brak pewności, czy $c \in \mathbb{H}$ – nie można ograniczyć poziomu błędów modelu, ale można ograniczyć poziom różnicy między błędem rzeczywistym a błędem na zbiorze trenującym:

$$P(e_{\Omega,c}(h) \leq e_{T,c}(h) + \epsilon) \geq 1 - \delta$$

$$m \geq \frac{1}{2\epsilon^2} (\ln |\mathbb{H}| + \ln \frac{1}{\delta})$$

$$\epsilon \geq \sqrt{\frac{1}{2m} (\ln |\mathbb{H}| + \ln \frac{1}{\delta})}$$

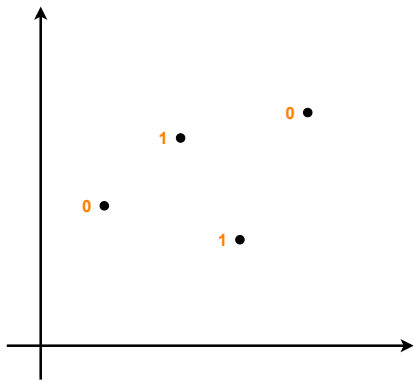
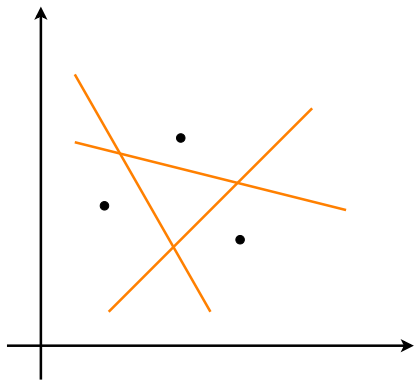
$$e_{\Omega,c}(h) \leq e_{T,c}(h) + \sqrt{\frac{1}{2m} (\ln |\mathbb{H}| + \ln \frac{1}{\delta})}$$

- Ograniczenie dotyczy to wszystkich modeli.
- Nie ma gwarancji, że algorytm znajdzie najlepszy model.

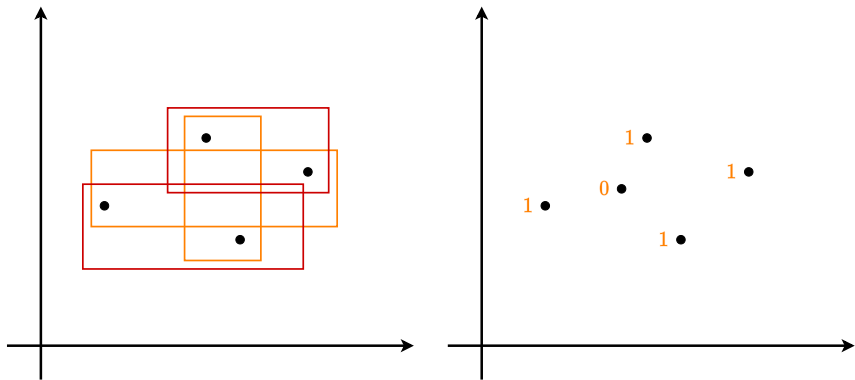
Wymiar VC

- *Maksymalna liczba przykładów, dla których przestrzeń modeli zapewnia realizację wszystkich etykietowań.*
- Dla k przykładów i $C = \{0, 1\}$ istnieje 2^k możliwych etykietowań.
- $VC(\mathbb{H})$ – maksymalna wartość k taka, że istnieje k przykładów z X , dla których każde spośród 2^k możliwych etykietowań jest realizowane przez pewien model z \mathbb{H} .
- $VC(\mathbb{H}) = \infty$ jeśli dla dowolnego k istnieje k przykładów z X , dla których każde spośród 2^k możliwych etykietowań jest realizowane przez pewien model z \mathbb{H} .

Wymiar VC

Wymiar VC

Ograniczenia oparte na wymiarze VC

Spójne uczenie się: do uzyskania przez spójny algorytm uczenia się z prawdopodobieństwem co najmniej $1 - \delta$ modelu o błędzie rzeczywistym nieprzekraczającym ϵ wystarczy:

$$m \geq \frac{1}{\epsilon} \left(4 \log_2 \frac{2}{\delta} + 8 \text{VC}(\mathbb{H}) \log_2 \frac{13}{\epsilon} \right)$$

przykładów trenujących.

Agnostyczne uczenie się: z prawdopodobieństwem $1 - \delta$:

$$e_{\Omega,c}(h) \leq e_{T,c}(h) + \sqrt{\frac{1}{m} \left(\text{VC}(\mathbb{H}) \left(\ln \frac{2m}{\text{VC}(\mathbb{H})} + 1 \right) + \ln \frac{4}{\delta} \right)}$$

Wymiar VC dla modeli regresji

Wymiar VC przestrzeni modeli klasyfikacji binarnej, jakie mogą być uzyskane przez porównanie wartości modeli regresji z rozważanej przestrzeni z dowolnym progami:

$$VC(\mathbb{H}) = VC(\mathbb{H}_{01})$$

gdzie:

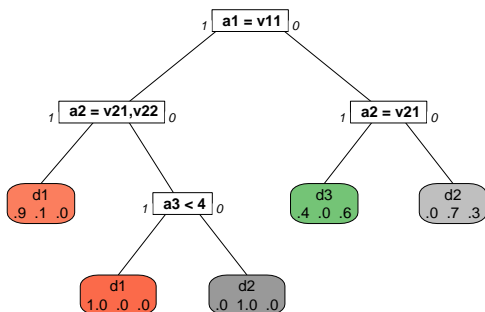
$$\mathbb{H}_{01} = \{h_{01} : X \rightarrow \{0, 1\} \mid (\forall x \in X) h_{01}(x) = \mathbf{1}_{\theta}(h(x)), h \in \mathbb{H}\}$$

$$\mathbf{1}_{\theta}(v) = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } v \geq \theta \\ 0 & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}$$

$$\theta \in \mathcal{R}$$

- 1 Uzupełnienie wiedzy ze statystyki i teorii informacji
- 2 Podstawowe wyniki obliczeniowej teorii uczenia się
- 3 Podstawowe algorytmy uczenia się (część 1)
 - Drzewa decyzyjne

Drzewa decyzyjne

Drzewa decyzyjne: reprezentacja modelu

Węzły: podziały (testy) na podstawie warunków dotyczących wartości atrybutów $t : X \rightarrow R_t$.

Gałęzie: dla każdego wyniku $r \in R_t$ podziału t w węźle prowadzą z tego węzła do jego węzłów potomnych.

Liście: klasy lub prawdopodobieństwa klas.

Proces predykcji: przykład x propagowany od korzenia drzewa do liścia ścieżką wyznaczaną przez wyniki podziałów w kolejnych odwiedzonych węzłach:

$h(x)$: klasa z osiągniętego liścia,

$P(d|x)$: prawdopodobieństwo klasy d z osiągniętego liścia.

Drzewa decyzyjne: podziały dla atrybutów dyskretnych

Wielowartościowe na podstawie wartości atrybutu:

$$t(x) = a(x)$$

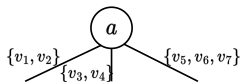
Binarne na podstawie równości:

$$t(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } a(x) = v \\ 0 & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}$$

Wielowartościowe na podstawie podzbiorów wartości atrybutu:

$$t(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } a(x) \in V_1 \\ 2 & \text{jeżeli } a(x) \in V_2 \\ \dots & \\ k & \text{jeżeli } a(x) \in V_k \end{cases}$$

Binarne na podstawie przynależności do zbioru:

$$t(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } a(x) \in V \\ 0 & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}$$

Drzewa decyzyjne: podziały dla atrybutów ciągłych

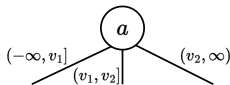
Binarne na podstawie nierówności:

$$t(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } a(x) \leq v \\ 0 & \text{w przeciwnym przypadku} \end{cases}$$

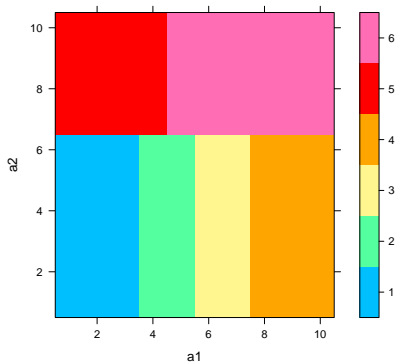
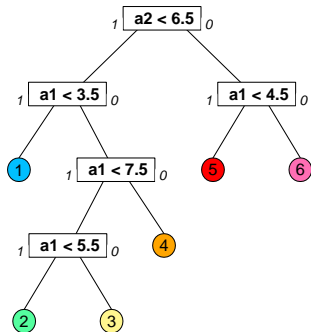

Wielowartościowe na podstawie przedziałów wartości atrybutu:

$$t(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } a(x) \in (-\infty, v_1] \\ 2 & \text{jeżeli } a(x) \in (v_1, v_2] \\ \dots & \\ k & \text{jeżeli } a(x) \in (v_{k-1}, \infty) \end{cases}$$

Drzewa decyzyjne: podział dziedziny

Drzewa decyzyjne: wymiar VC

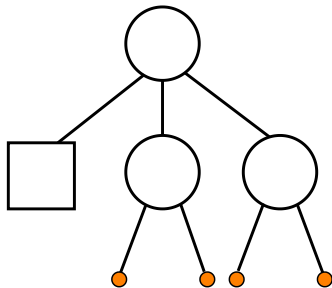
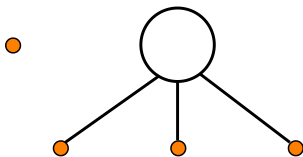
Teoretyczny, bez atrybutów ciągłych: N , gdzie N – liczba możliwych kombinacji wartości atrybutów.

Teoretyczny, z atrybutami ciągłymi: ∞ .

Efektywny: redukowany przez zastosowanie kryteriów stopu i przycinania.

Drzewa decyzyjne: budowa

- Sekwencja decyzji:
 - kryterium stopu: węzeł czy liść?
 - wybór klasy dla liścia: jaka predykcja najlepsza w liściu?
 - wybór podziału dla węzła: jaki podział najlepszy w węźle?
- Ten sam schemat powtarzany dla korzenia drzewa, jego węzłów potomnych, ich węzłów potomnych itd.

Drzewa decyzyjne: kryterium stopu

Jednolita klasa: pozostały przykłady dokładnie jednej klasy.

Brak przykładów: brak przykładów.

Brak możliwości podziału: każdy możliwy podział osiąga tylko jeden wynik (nie dzieli).

Warianty rozluźnione: dominacja jednej klasy, mała liczba przykładów, najlepszy podział zbyt słaby.

Wpływ na właściwości drzewa: kryteria stopu (w nierozluźnionej postaci) gwarantują minimalizację błędu na zbiorze trenującym oraz (w rozluźnionej postaci) kontrolują poziom dopasowania do danych.

Uzupełniające kryterium: maksymalna liczba poziomów.

Prawdopodobieństwa klas: na podstawie rozkładu przykładów trenujących w liściu.

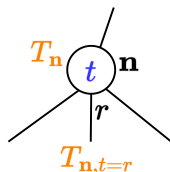
Drzewa decyzyjne: kryterium wyboru podziału

Motywacja: preferencja dla prostych drzew ograniczająca ryzyko nadmiernego dopasowania.

Realizacja: ocena jakości podziałów na podstawie nieczystości rozkładu klas po podziale, wybór najlepszego podziału w każdym węźle (ze skończonego zbioru kandydatów).

Ocena jakości podziału:

- węzeł \mathbf{n} ,
- zbiór przykładów trenujących $T_{\mathbf{n}}$,
- rozważany podział $t : X \rightarrow R_t$,
- dla każdego wyniku podziału $r \in R_t$ odpowiedni podzbiór przykładów trenujących $T_{\mathbf{n},t=r} = \{x \in T_{\mathbf{n}} \mid t(x) = r\}$.

Drzewa decyzyjne: kryterium wyboru podziału

Entropia warunkowa:

$$E_{T_{\mathbf{n}}}(c|t) = \sum_{r \in R_t} \frac{|T_{\mathbf{n},t=r}|}{|T_{\mathbf{n}}|} E_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c)$$

$$E_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c) = \sum_{d \in C} -P_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c = d) \log P_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c = d)$$

Warunkowy indeks Giniego:

$$\text{GI}_{T_{\mathbf{n}}}(c|t) = \sum_{r \in R_t} \frac{|T_{\mathbf{n},t=r}|}{|T_{\mathbf{n}}|} \text{GI}_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c)$$

$$\text{GI}_{T_{\mathbf{n},t=r}}(c) = 1 - \sum_{d \in C} P_{T_{\mathbf{n},t=r}}^2(c = d)$$

Drzewa decyzyjne: zapobieganie nadmiernemu dopasowaniu

Wybór podziałów: preferencja dla prostszych drzew.

Rozluźnianie kryteriów stopu: wcześniejsze tworzenie liści.

Przycinanie: zastępowanie „słabych” węzłów liśćmi – będzie omawiane dalej.

Drzewa decyzyjne: właściwości

- Zwykle dość dobra jakość predykcji (choć często inne algorytmy dają lepsze modele).
- Reprezentacja modelu czytelna dla człowieka.
- Możliwa konwersja do postaci reguł i połączenie z wiedzą ekspercką.
- Podatne na nadmierne dopasowanie – konieczne staranne dobranie kryteriów stopu lub zastosowanie przycinania.
- Szczególnie przydatne jako komponenty modeli zespołowych.